

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 20.
Scrisorile adresate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.
INȘERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele birouri de anunțuri:
In Viena: H. Dukas, Hermann
Schalek, Amalof Mosse, A. Oppolzer,
Kochfolger; Anton Oppel, J.
Danneier, in Budapesta: A. F.
Goldberg, Eckstein Bernat; in
București: Agence Havas, Bu-
cureștii de Roumanie; in Ham-
burg: Karoly & Ledermann.
Prețul inserțiunilor: o serie
garzonă pe o coloană 6 cr. și
30 cr. simbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 2-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 28)

„Gazeta” ieșe în 0ă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Administrațiunea pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 154.—Anul LX.

Brașov, Duminică 13 (25) Iulie

1897.

Revistă politică.

S'au încercat rău treburile în dieta unghurească. De când a ajuns Banffy în fruntea guvernului tot mai mare este dușmănia dintre partidele maghiare, cea guvernamentală și cele opoziționale. Purtarea prea încredută și bruscă a lui Banffy face impresiunea, că el se crede și față cu dieta tot așa de atotputernic cum era ca fișpan în congregațiile dela Bistrița și Deșeu.

Vrând guvernul să facă să se voteze o lege, prin care printr'un paragraf (§ 16) se atacă în măsură mare libertatea presei pentru a i-se da stăpânirei o mai mare putere asupra ei, opoziția, precum scim, s'a împotrivit și a țin, că se va folosi de toate mijlocele ce i-le dă regulamentul Camerei, pentru ca să împedecede de a se vota această lege și să siléscă pe guvern a o retrage.

De aci s'a născut așa numita *obstrucțiune*, care durează acum de trei săptămâni. Guvernul Banffy, vădând că lucrările parlamentului nu mai înaintéază din pricina vorbirilor lungi, ce le țin opoziționali ca să trăgăneze aceste lucrări, a venit cu propunerea, ca în viitor Camera să se sfătúscă cu o oră mai mult pe ți, ca să potă ajunge mai departe cu lucrările. Opoziția a vădut într'asta numai o încercare de a o constringe cu măsură extraordinară ca să se plece guvernului și majorității. De aceea opoziția este în contra propunerii de a se prelungi ședințele.

Cu toate astea mai mulți omeni ai lui Banffy au intrat în atingere cu căpeteniile partidelor opoziționiste pentru a afla un mod de împăcare. S'a ținut Mercuri și o consfătuire, la care au luat parte 10 deputați ai guvernului, 10 opoziționali și toți miniștrii. Nu s'au putut însă înțelege și conferența n'a ajuns la nici un rezultat. Banffy nu vrea împăcare

dreptă, ci cere supunere dela opoziția.

Acum despre aceea e vorba, cum se facă și să dirégă guvernul, ca să siléscă pe opoziționali, să înceteze cu obstrucția și să scotă la liman acele legi, la cari guvernul ține așa de mult, și cari — cum sunt legile privitoare la pactul dualist — trebuiesc aduse și votate încă în toamna acésta, căci altfel stă pe loc mașinăria constituțională a dualismului.

E vorba acum, că Banffy cu ai săi umblă să aducă lucrurile acolo, ca kossuth-iștii și ceilalți opoziționali, cari merg cu ei, să nu mai potă face obstrucțiune dela toamnă încolo. Acésta cred ei, că o vor ajunge, decă vor stărui cu tot prețul să oboséscă opoziția și de altă parte să ia hotăriri în privința așa numitei *cloture*. (Adecă să nu mai potă vorbi la un obiect în viitor câți vor voi, după cum a fost până acuma, ci să se potă cere închiderea discuțiunii, așa ca ori când se se potă curma o desbatere și minoritatea să fiă expusă astfel la grația majorității ne-mai putând face nici un fel de obstrucțiune.)

Cel ce stăruie mai mult, ca astfel să i-se pună scăluș în gură opoziției și mai ales celor din partida populară, pe cari îi uresce din suflet, este hahamul Coloman Tisza, care a vorbit Luni în conferența partidei guvernului, ér Mercuri, când era vorba despre o învoială între guvernamentală și opoziționali, a pus pe fiul său Stefan Tisza să vorbescă în contra împăcării.

Din cauza acésta s'a manifestat mare amărăciune în sinul minorității, mai ales contra tinerului Tisza. De aceea, acesta a aflat de bine a declara în ședința de eri a camerei, că el n'a țin, că împăcarea ar fi imposibilă. Numai aceea a țin, că majoritatea nu potă face concesii minorității pentru încetarea obstruc-

ției; decă se va restabili ordinea în sfătuirile Camerei, el însuși va fi pentru un compromis demn. Tot în ședința de-eri au vorbit doi opoziționali în contra propunerii de a se prelungi ședințele, ér vestitul logofét al guvernului August Pulszky a ținut o vorbire așa ca din carte, jăluindu-se, că toate partidele opoziției s'au unit pentru a răsturna guvernul. S'au unit cei „dela 48” și chiar și „partida populară”, care ține mult la pactul dela 67 unii cu alții. (Mare șgomot în stânga. Estremii încep a ciocăni în bănci. Iusth: Nu-i ade-vărat!)

In fine Pulszky a declarat, că pacea în dietă numai așa se va puté restabili, decă opoziția va înceta cu purtarea ei neparlamentară.

Decă nu se va afla cumva în zilele acestea o modalitate de-a se împăca lucrurile printr'o învoială ore-care, atunci vor urma în dietă un șir de lupte foarte înverșunate, cari vor dura câte-va luni.

Noi nu ne putem aștepta la ceva mai rău dela astfel de lupte; dimpotrivă credem, că ele ar aduce ore-care schimbare a situațiunei, din care partida maghiară, ce stăpănescă astăzi, anevoie va eși cu totul învingătoare, séu decă va învinge, acésta se va puté întâmpla numai pentru un preț, care în cele din urmă o va face să-și frângă gâtul.

Banffy și cu partida lui știu foarte bine, că nu vor mai ajunge nici-odată să aibă o majoritate, ca cea de astăzi în dietă. De aceea ei vréu să se foloséscă de puterea lor și să facă, prin măsură violente și reacționare, să amuțéscă glasul opoziției, punându-i scăluși în gură prin restrângerea libertății cuvântului.

Arma însă, de care vréu să se foloséscă Banffy, este cu două tăișuri, și astfel ea ușor se poté întorče contra aceluia, cari au folosit-o.

Pe când se petrec acestea în dietă, este adunat în Carloveț *Congresul național bisericesc al Sârbilor*. Și aici Banffy vrând să siléscă pe Sârbii a primi un „statut organic unitar”, ce l'a proiectat guvernul, a aruncat mărul de ceartă între membrii congresului, séu mai bine țin între majoritatea națională și minoritatea guvernamentală a congresului.

De 11 zile este adunat congresul și încă n'a ajuns să-și potă începe lucrarea, pentru care a fost conchemat.

Comisarul regesc a cerut dela congres, ca în înțelegere cu el, să hotăréscă cum se urmeze ordinea zilei în înțelesul rescriptului regesc dela 20 Maiu a. c. Dér congresul nu vré să priméscă ordinea ce i o impune comisarul, și pretinde, că nimeni n'are dreptul de-a prescrie congresului ordinea zilei.

Cu alte cuvinte, majoritatea congresului nu este nicidecum dispusă de a primi proiectul de statut unitar al guvernului, ca basă pentru lucrările sale, ci vré numai de-ocamdată să isbutéscă a alege comisiunea permanentă a congresului. Comisarul regesc a cerut însă, ca congresul să începă de-a dreptul discuțiunea statutului proiectat de guvern, și prin urmare să priméscă ordinea de țin prescrișă de el. Acésta însă n'o va face majoritatea congresului, și decă se așteptă ca adă mâne, din cauza acésta, congresul să fiă închis, și astfel să rămână toate, în ce privește organizarea autonomiei bisericice sârbesci, în starea încurcată de până acum.

Alegerile pentru *congresul catolic unghuresc*, ce va avé să se întrunéscă la toamnă, s'au început de vre-o opt zile, și se continuă. In Budapesta au fost îndreptate petițiuni în contra alegerei contelui Ferdinand Zichy și a contelui Eszterhazy. Miklos Moritz cu vre-o 500 de alegé-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Bunea.

A murit cam acum doi ani domnul Ioan Bunea. Numele lui de familie era *Grozav*, dér lumea i l'a schimbat în Bunea, până era el încă în viață. Și era un om bun, cât rar îi mai afli adă păreche. El era fecior de plugar. Invétase câți-va ani la școlă, apoi îl luară la miliția. Acolo, fiind cu purtare bună, ajunse sergent-major. Servl el la miliția vre-o opt ani, că acasă nu prea avea la ce trage, că frați mai avea vre-o cinci, decă nu chiar șese, moșia puțină, decă el rămase la ôste vre-o opt ani.

In acest timp invétă bine limba nemțéscă, fiind mai mult în Viena cu starea. Apoi, eșind în civilă, devenl cancelist la o judecătoria din provincia și se cășetori. Luă de nevastă pe singura fiică a unei vé-

duve. Nu scia, decă sócră-sa are de unde-i da ceva zestre, ori ba, dér i se părea de fată. O luă decă și trăiră la olaltă zile albe. Améndoi era cruțători, astfel că din plata lui de cancelist trăiau bine fără să facă datorii. Iși plătia chiria regulat, plătia prin prăvălii și pe la măcelari regulat, plătia omenesce pe măestrii, cu cari avea de lucru, și astfel el era onorat de toți.

Sócră-sa trăia singură în casa ei propriă. Ea nu li-a făcut tinerilor propunerea să ședă cu ea, și ei nu s'au îmbiat. Așa trăiră ei vre-o cinci ani, și în fiă-care an îi binecuvénta Dumneșcu cu câte un fecioraș. Pe toți i-a face tata ostași — ținca el rîdând, și fiă-căruia îi lua mai o trimbiță, mai o tobă, mai o sabiă, care după cât era de mare și de harnic de-a o purta.

La vre-o cinci ani se bolnăvesce sócră-sa. El trimite pe nevastă-sa numai decăt acolo: Să nu te mișci dela bētrâna, până nu i-a fi

mai bine. Acasă ni-a face servitorea ce ne trebuie, tu stai p'acolo să aibă pe cineva cu milă pe lângă ea!

Așa și făcú. Ea a stat vre-o șeece zile tot acolo, până în urmă i s'a făcut bētrânei mai bine. In acest timp séra și la améști, după ôrele de cancelariă o cerceta și el regulat, îi ducea medicul și medicinele și vedea să nu-i lipséscă ceva.

După ce s'a însănătoșat bētrâna, merse odată la ei acasă și le spuse: Uitați-vé, dragii mei, eu sunt slabă și bētrână, poté să mor odată fără ca voi să fiți de-a îndemână și să pună străinii mâna pe ce biata am. Se veniți; dragii mei, să ședem la-olaltă. Și așa casa voué vé rămâne, ce să mai plătiți atăta chiria, că aveți destulă cheltuélă cu copiii cești mulți. Haidați la mine!

— Am merge sócră, că scim, că ne primesci cu dragă inimă, ținca el, dér uite noi avem copii, ei fac larmă, d-tale îți trebuie odihnă, și, cum ești desvătăată acum de tálălău,

să nu-ți cadă greu și în urmă să te căesci, că ți-ai făcut móră 'n cap. Mai bine să stăm noi cum stăm și d-ta cum stai; de vom vedé, că ești bolnavă, vom merge careva și vom ședé cu d-ta, dér să ducem droiă astă multă de copii pe capul d-tale, par' că nu mă 'ncumet.

— Ba să veniți, ascultați-mé, așa vréu eu; simt eu, că nu-s bună singură, numai cu străini, haideti voi la mine, că și eu am crescut copii, știu eu, că ei nu pot sta ca sfinții 'n icônă, și ferl Dómne să stee, că atunci nu-i bine. Dóră și dicala ținca: Feri-mé Dómne de copii bunl și de babe frumóse!

Destul atăta, că din vorbă 'n vorbă ajunseră fiă-care la convingerea, că mai bine va fi ca cei tineri, cu droiă lor de copii, să se mute la bētrâna. Și s'au mutat și legănat cuvânt n'a fost între ei. Gîneretele, ca mai tiner, vedea ca să fiă toate în bun rënd pe lângă casă; cum venia dela cancelariă făcea câte

tori au subscris aceste petiții în dreptate primatului, în care s'au cerut să nimicească alegerile amintite din cauza abuzurilor, ce le-ar fi comis în aceste cercuri „partida populară“.

In sinul bisericii române unite domnesce deocamdată erăși tăcere. Deputațiunea emisă din sinul conferenței dela Clușiu a prezentat concludusul acestei conferențe în 10 Iulie st. n. I. P. S. Metropolitului în Blășiu.

La cuvintele, ce le-a adresat Metropolitului conducătorul deputațiunei d-l Al. Roman, I. P. S. S. Metropolitul a răspuns:

„Primesc cu grațitudine concludusul conferenței ca o dovadă de concordiă, ce domnesce între ierarhia și credincioșii bisericii noastre. Acastă unire în cugete ne va sprijini în stăruințele ce vom pune pentru independența și autonomia bisericii noastre. Resultatul însă nu depinde dela noi, ci dela prevedința divină, care ne-a ajutat și până acum; s'o rugăm și în aceste împrejurări grele. Nu pot ști ce se va întâmpla, dăr ne vom face datorința“.

„Monitorul Oficial“ de Joi publică *Manifestul Regelui Carol către poporul Român*, datat din castelul Peleş 8 Iulie 1896, prin care Regele mulțamește călduros pentru iubirea și devotamentul, ce poporul a arătat dinastiei în tot timpul bôlei principelui moștenitor, care a fost curmată prin „știința înaltă și hărnicia medicilor țerei“. „Cu toții — dice Regele — eșim din acastă încercare întăriți; țera mai încredințată în viitor, ăr Eu mai mândru de poporul Meu, care în aceste zile de desnădăjduire 'Mi-a răsplătit munca întregi Mele vieți“.

Din Petersburg sosese o scire, care va produce de sigur mare senzație pretutindenți. Se anunță adevărat, că *Țarul Nicolae II* a dat poruncă să se trimetă Serbiei din arsenalul dela Moscva, 40,000 de puscă sistem Berdan și 25,000,000 de cartușe. Darul Țarului a și fost, se dice, expediat din Moscva spre Belgrad. De ce și contra cui se înarmază așa de mult Serbia? Și de ce Rusia sprijinește în acest mod înarmările ei? Ețanise întrebări, cari dau de gândit în momentul când e vorba de asigurarea păcii în Orient.

Interesant e, că ambasadorul Serbiei din Constantinopol a adresat tocmai acum o serioasă reprezentățiune Porții în afacerea necurmătelor încălcări de graniță din partea turcescă, și că i-a dat tot-odată de scire, că la graniță a fost aședat un bata-

lion de armată sərbescă, cu ordinul de-a goni peste graniță trupele turcesce, ce vor mai năvăli pe teritoriul sərbesc.

In cele din urmă a trebuit să cedeze Turcia stăruințelor marelui puterți. Porța a făcut declarația cerută de ambasadori, dicend că aderă la linia graniței strategice a Tesaliei, așa precum a fost propusă de atașatii militari ai ambasadelor.

In conferența de alaltăeri ținută la Constantinopol Porța a primit acastă linie de graniță strategică. Conferența viitoare s'a stabilit pe ziua de ađi, Sâmbătă. Se crede acum că Sultanul, cedând voinței Europei, pace definitivă se va încheia în curând.

Djevad-Pașă, care a fost numit valiu (gubernator civil) al Cretei, a plecat în Creta alaltăeri, însoțit fiind de un funcționar superior civil și de 2 ofițeri de stat-major.

Din Austria.

De două săptământ diarele germane din Austria discută fără contenire violențele guvernului față de Nemți și în urma acestei agitațiunii publicistice s'a produs un puternic curent de solidaritate în toate părțile poporului german, nu numai din Austria, ci și din Germania. O puternică manifestațiune în acest sens au făcut zilele trecute Universitățile din Germania. Nu mai puțin de 816 profesori universitari din Germania au adresat universității germane din Praga o adresă de simpatii pentru lupta Nemților din Austria în contra primejdiei de slavizare, ce-i amenință din partea Cehilor. Intre cei ce au subscris aceste adrese sunt numele cele mai ilustre ale Germanilor, d. p. Mommsen, Paulsen, Virchow, Waldeyer, Delbrück, A. Weismann, Ziegler, Ernst Haeckel, Lujo Brentano ș. a. Acest act de simpatie manifestare și de solidaritate a savanților imperiului german pentru cauza Nemților din Boemia, ne aduce aminte, dice „Drap.“, că și universitatea și Academia română adresară acum vre-o doi ani adrese de simpatie Românilor din Transilvania. Pressa germano-evreiască din Austria însă caracteriza aceste adrese românesce drept „acte de irredentism“.

România și Turcia.

„Pester Lloyd“ primesce următoarele dela corespondentul său din Sofia: Mare senzație a făcut aci scirea despre o înțelegere româno-turcescă contra unui eventual atac al Bulgariei în potrița Turciei. Acastă soire senzațională a diarului „Frankfurter Zeitung“, care vorbește chiar de semnarea unui tratat, merge prea departe, de orece în cel mai grav caz se poate vorbi numai de o înțelegere verbală. Pressa opo-

siției bulgare, atacă cu violență pe Principele Ferdinand și pe guvern, luând de obiect visita în România. Dăr — dice corespondentul — aceste atacuri nu vor fi ținute în seamă, mai cu seamă după ce se știe acum, că neutralitatea Bulgariei în războiul greco-turo a atârnat de un fir de păr și deci se impune măcar prudența de a se păstra bune relațiuni cu Statele mari și cu vecinii mai mici și prin urmare și cu România.

SCIRILE ȚILEI.

— 12 (24) Iulie.

Impăratul Wilhelm în Ungaria. Impăratul Wilhelm al Germaniei va veni la toamnă în Ungaria pentru a lua parte, ca oșpe al Maiestății Sale monarhului nostru, la marile manevre, ce se vor ține în comitatul Comorn. Sunt statorice deja chiar și amănuntele acestei călătorii. Aname împăratul german trecend prin Viena, va sosi în 10 Septembrie la Totis, unde împreună cu monarhul nostru, va fi înouartirat în castelul contelui Francisc Esterhazy. În 15 Septembrie amândoi domnitorii vor merge la o vânătoare de căprioare în comitatul Baranya, pe teritoriul de vânet al arhiduceului Frideric. Vânătoarea va dura 5 zile, după cari în 20 Septembrie, domnitorii se vor întoroe la Budapesta, unde se vor arangia mari serbări în onorea lor.

Protopresbiter al Orăștiei. Din Sibiu se anunță, că Consistorul arhidieceșan în ședința plenară dela 19 Iulie c. a întărit alegerea d-lui *Vasilie Domșa*, paroh în Torcaul mare, ca protopresbiter al tractului Orăștiei.

Tren separat. În Domineca de 1 August st. n. va circula un tren separat între Brașov și locurile balneare Malnaș, Balványos și Tușnad. Trenul personal, care va ave oupee de cl. I, II și III, va pleca din Brașov dimineța la 5 ore 50 minute; dela baile din Tușnad va pleca sêra la 7 ore 34 m. și se va întoroe în Brașov la 10 ore sêra. — În legătură cu acest tren, atât la plecare cât și la sosire, vor sta la dispoziția publicului tramvaiuri separate. La gara din Târlungeni trenul separat se va opri.

Nouă linii ferate. Guvernul unguresc a conces a se face lucrările pregătitoare pentru construirea unei noue căi ferate în Munții apuseni și alta pe Câmpia. Cea din Munții apuseni va trece pe valea Arieșului dela Turda la Câmpeni, apoi dela Câmpeni la Brad și Ilia mureșană, și apoi dela Zlatna la Abrud. — Cea de pe Câmpia va trece dela Clușiu la Mureș-Oșorheiu, rămurindu-se la Apahida și trecend de aci mai departe pe la Călian, Ghiriș, Mociu, Șermaș, Velcheriu, Pogăceua, Band etc.

Prețul bucatelor în urcare. La bursa din Viena și din Budapesta prețul bucatelor s'a urcat în mod foarte simțitor. Causa

este slabul seceriș din Ungaria, la care a mai contribuit și urcarea prețurilor la bursele din străinătate. Prețul grânelor s'a urcat în zilele din urmă dela 9 fl. 70 cr. la 9 fl. 85 cr., dăr tendința continuă de-a fi firmă și sunt șanse, că prețurile se vor urca și mai mult. De anii de zile bursele din monarchia noastră, bucatele n'au avut așa prețuri bune ca acum. Anul trecut, de exemplu, prețul grânelor de toamnă se căuta pe vremea asta cu 6 fl. 70 cr., ăr al sêcării cu 5 fl. 70 cr.

Nu mai unguresce! Un artist german din Budapesta, cu numele Richard Chorini, a înaintat zilele trecute o cerere către căpitanatul acelu oraș, rugându-l să-l lase să dea o reprezentațiune într'o anumită sală teatrală de acolo. Căpitanatul însă a răspuns, că nu se poate, deoarece „în teatrele menite pentru clasele mai sărace limba de reprezentațiune nu poate fi alta, decât cea ungurescă“. — Asta dovedesece din nou, până unde poate să mîrgă șovinismul unguresc. În toate capitalele din lume se pot da reprezentațiunii teatrale în toate limbile culte ale Europei. Escepțiune dela acastă regulă face numai Budapesta, măcar că aici se află un număr foarte mare de Germani, ba chiar limba poporațiunii din oraș este mai mult cea germană.

O nonă profesoră română pentru școlile civile. Ni-se comunică, că d-ra *Marióra Sfeteu*, fiica d-lui paroh Vasile Sfetea din loc, terminând cursurile regulate la pedagogia superioară de fete în Budapesta în Iulie a. c. a depus cu succes eminent examenul și s'a declarat profesoră calificată pentru școlile civile în studiul istoric și limbistic. — Felicitările noastre!

Panică la o gară. La gara de vest din Budapesta s'a iscat Luniă trecută o panică grozavă. Călătorii, ce sosiseră cu trenul de persoane de către Zsolna, cu fețele palide de spaimă se detere jos din oupee, strigând, țipând, și căutând fii-care se apuce repede la lărgul. Se iscă o imbulzeliă grozavă, așa că mulți au fost și răniți din cauza acestei imbulzeli. Panica o provocase scirea, că pe tren s'ar fi liberat un leu, ce se afla într'un vagon, cu menirea, de-a fi transportat la Budapesta. Scirea acastă însă a fost exagerată. Fapt este, că într'un vagon se afla un lup și un câne dane de rasa dogg, fiind amândoi închiși în câte-o colivie deosebită. Pe drum însă lupul a rupt cu dinții grilajul de fier al coliviei și a eșit din ea, dăr n'a putut eși și din vagon, care era înouiat. Lupul se aruncă asupra coliviei, în care se afla cânele, voinde s'o sfarme și pe acastă, dăr n'a putut. Urletul grozav al lupului și schilălitul cânelui au făcut pe călători să se sparie atât de grozav. Ajungend trenul la gara din Budapesta, personalul gării nu știa, ce să facă și cum să se scape fără pericol de acest pericolos „bagagiū“. O trupă de poliști veniseră la gară în frunte cu un comisar de poliție, dăr lupul nu

ceva pe lângă casă; de aci scurgea o baltă, de colo tocmia o ușiță, din colo puneă un cuiș, și pururea era ocupat. Numai la mâncare și la culcare era în casă, altcum tot p'afară. Când n'avea alt lucru, tăia lemne cu fereștrul și le crepa cu secura și le aședa în lemnăria, de-ți era mai mare dragul. Dăcă diceau muerile — sócră-sa și nevastă-sa, — că de ce âmblă el tăind lemne, că pentru câteva pițule le-or tăia vre-un ferăștrăias, — el le răspundea liniștit: De ce să nu taiu? Nu-i destul, că le cumpărăm pe bani scumpi, să mai plătăm și pentru tăiat? Apoi eu zac destul în cea cancelăria, baremi acasă să-mi desmorteșc ceste oșe!

Așa stând lucrul, la fii-care primă, când își scotea salariul, jumătate îl puneă la o parte, la cassa de păstrare, ca să aibă pentru zile grele, ăr cu jumătate se ajungea de-și împlinea toate lipsele casnice. Ceilalți colegi ai lui Ión Grozav vor-

biau multe despre el; mai că s'a băgat slugă la sócră-sa, să-i taie lemne, mai că-i un sgărcit și jumătate, mai una mai alta, ca ómenii cari nesciind cruța, ar voi ca nici alții să nu cruțe și să nu aibă nimic, ci să fii tot înglodăți în datorii, ca ei, pentru ca să se potă plânge, că nu-i dreptate, că-s lefile prea mici, că cei mari au prea mult, ăr cei mici prea puțin și altele de acestea.

Intr'aceea se întâmplă, de se ivi o coleră mare; muriau ómeni de toate vârstele și de toate stările. Atăția ómeni muriau, de s'a oprit a se mai trage clopotele pe la biserică, că altcum totă ziua ar fi trebuit să le tot tragă. Preoții de dimineța până sêra tot duceau morți la grópă, câte 3—4 de-odată.

Intre cei de întâiu, care murii de coleră fii un biet de scriitorăș, după care rămase vèduva cu șese

copiți. Dăr sciți cum e colera: în care casă intră, pe toți îi seceră. Astfel și aci, curend după el muriră copiii cei mai mici toți cincii, în urmă muri și mama lor și rămase orfană de tată și mamă o biată fetiță ca de opt ani.

Ión Grozav se sfătu cu nevas-tă-sa și cu sócră-sa și luă copila la ei; unde mâncam opt va mânca și al nouă-lea, — dicea el; ăr muerile adăugeau: de haine vom grijă noi îi vom face din vechituri și mai și din nou, că o copilă — ce să mai cunoșce rogu-te?!

Astfel Ión Grozav luă copila cea orfană la el, o ținea ca și pe copiii lui, o puneă la masă cu ei, durmia într'o casă cu ei, îi cumpăra toate cele de lipsă pentru școlă și o purta îmbrăcată omeneșce. Biata orfană se afla atât de bine la bunii ei patroni, încât mai că nu simția lipsa de mamă. Și Ión Grozav era foarte mulțamit, vèdend, că copila se află

bine în casa lui. Și muerile erau foarte fericite, că pot da mână de ajutor celei orfane. Băieții o priviau cu un fel de respect, căci vedeau, că ea știe ceti și scrie și le desemna căți cocoși și găini, și câni, și mânzi, și ei se bucurau. Fă-mi și mie, sorucă — că așa i învăță Ión Grozavu să-i dică — fă-mi și mie un cocoș; mie să-mi faci o cloșcă cu pui; ba mie să-mi faci un mînz mic și frumos! Și ea le făcea, bine-rèu, cum putea, dăr le făcea; toate hărțile, ce le afla, erau pline de desemnuri.

Colegii lui Ión Grozav, veđi bine, nici lucrul acesta al lui nu-l aflară cum se cade. Ce credeți, dicea unul, doră din caritate a luat el orfana la el? — De unde! A luat'o în speranța, că va fi avend pe undeva vr'un neam bogat, care aflând că el o ține, să-i dea bani nenumărați pentru-că o ține! E un

voi să soie de frica lor. Comisarul dete în fine ordin, ca lupul să fi pușcat prin ferestra vagonului. Șese pușcături au trebuit să se dea asupra turbatului dobitoc, până când acesta a fost răsturnat mort la pământ. Numai după asta a putut fi deschisă ușa vagonului, scăpând și bietul câne din gróznica situațiune, în care se aflase.

Organizarea teatrelor unguresci. Se lucrează acum la un mare proiect de organizare a tuturor teatrelor unguresci, afară de cele din Budapesta. Vorba e adevărată, că se nu mai fi în viitor nici un unghiș de țară, care să rămână neocupat de teatrele unguresci. Prin această cred maghiarilor, că vor pute face mari isprăvuri în direcțiunea maghiarizării, din care cauză guvernul a promis dinainte, că pe teatraliștii maghiari li va sprijini și le va da ajutoare dela stat în măsură cu mult mai mare ca până acum. După noul proiect, teatrele unguresci vor fi împărțite în viitor astfel: trupe teatrale stabile, care vor avea să petreacă în același oraș cel puțin câte 10 luni în fiă-care an; apoi trupe ambulante mari, care vor avea să jöce la anumite timp și în anumite orașe, și în fine trupe ambulante mici, care nu vor pute să jöce, decât numai pe un anumit teritoriu. Trupele ambulante mari vor consta cel puțin din câte 60 persoane, 6r cele mici din câte 20 persoane. Mai ales 'i-se cere ministrului, ca să nu uite de-a subvenționa teatrele unguresci aflătoare printre nemaghiari (Lugos, Verșet, Becloherec, Biserica Albă, Chichiuda etc.) Teatrul național din Clușia va avea să-și estindă activitatea și asupra Brașovului și Sibiuului. — Bani să se stöcöc numai de pe spinarea populațiunii, căci sciu „patrioți“ cum să-i pape!

Procesul otrăvitorilor dela Hodmezövásárhely s'a terminat ieri, în 23 Iulie n. Procesul a durat aproape două luni. S'au descoperit cele mai îngrozitoare crime, ce au fost săvârșite din partea unui număr mare de femei unguroice. Prin otrăvire ele au stins viața unui mare număr de membri ai familiilor lor, pe care li făceau întâiu să-și asigure viața la cutare bancă de asigurare, 6r după aceea li uicideau pentru a pute ridica sumele de asigurare a vieții lor. Acest criminal mod de speculațiune devenise o meserie, pe care o practicaseră timp îndelungat, până ce în urmă au ajuns pe mâna tribunalului. Procesul a fost monstruos, fiind implicați în el parte ca făptuitori, parte ca părtași ai crimei mai multe 6eol de ömeni, mai ales însă femei. Unele dintre criminalele femei au pierit în temniță între cele mai îngrozitoare remușcări ale conștiinței. Celelalte au fost osindite 6r de către tribunalul din Hodmezövásárhely. Anume femeile *Iager Mari, Csordás Lidi, Varga Lidi și Sapanos Judit* au fost osindite la mörte prin spânzurătoare; celelalte dintre ele au fost osindite la temniță pe viață. Abia una a scăpat cu 6 luni de temniță. Cele osindite la mörte, când au auzit sentința,

au început să schimbe fețe și era aproape să cadă de pe picioare.

Contele Goluchowski la Paris. Contele *Goluchowski*, ministrul de externe austro-ungar, va sosi mâine, Duminecă la Paris, însoțit de consilierul de ambasadă *Dumba Goluchowski* va petrece în Paris patru zile, după cari va merge la băile Wittel. La Paris va avea, ce-i drept, întâlnire și cu ministrul de externe francez *Hanotaux*, 6r în cercurile politice nu atribuie vre-o însemnătate deosebită politică acestei întâlniri. Cu *Faure*, președintele Republicii franceze, *Goluchowski* nu se va întâlni, deoarece *Faure* petrece în tizapul de față la Havre.

O căsătorie fără păreche. Cu 15 ani înainte de asta, femeia *Catalina Saski* se căsătorise în *Also-Vecselkő* cu mașinistul *Ioan Petroch*. Săra și-au serbat nunta, 6r în dimineața următoare tinera nevastă fugi dela bărbat. Fără să fi căutat a se divorța, după trei ani ea se căsătorise cu morarul *Stefan Vaskó*, cu care duse o viață, nu tocmai fericită, de 7 ani. *Vaskó* după șapte ani își lăsă și el nevasta și — tocmai cum și ea făcuse la rândul său — se căsătorise din nou, luând de soție pe servitorea *Maria Kollár*. Pöte că acest schimb de bărbați și de neveste s'ar fi continuat și mai departe, decât vestea n'ar fi ajuns la urechile procurorului, care atât pe *Catalina Saskó*, cât și pe *Stefan Vaskó* i-a prins și i-a predat pe mâna tribunalului din Budapesta, care pe amândoi i-a pus la rököre pentru crima căsătoriei duple.

De la Polul Nordic. În Norvegia s'au prins 2 porumbei, despre cari s'a crezut, că i-au expediat *Andrée* din balonul său. O telegramă mai nouă din *Stockholm* însă se îndoiește, că acești porumbei ar veni de la *Andrée*.

Cât tutun se fumază în totă lumea. După o ultimă statistică, în totă lumea se consumă pe an un miliard de chilograme de tutun, în valöre de două-spre-öce milioane franci. Printre țările, care fac cea mai mare consumație de tutun, *Olanda* stă în frunte cu o consumație de trei chilograme și jumătate pe an și pe cap de locuitor. Și e törte curios, că țera unde se fumază mai puțin, e țera renumită pentru țigările ei și pentru comerțul ei de tutun, *Spania*, unde nu se consumă de cât o jumătate de chilogram de tutun pe an și pe cap de locuitor.

Meseria văpsitoriei și îmbrăcării de mobile și trăsuri a fost până acum neimbrățișată de Români în orașul nostru. Atelierul, ce l'a deschis astă tömnă d-l *George Panatoflea*, este, pe cât scim, singurul atelier românesc de felul acesta în părțile noastre. D-l *Panatoflea* văpsesc 6r, uși, ferestri, tapițeză mobile, trăsuri etc. Pentru tot ce privește meseria văpsitoriei și tapițerii d-sa pöte fi recomandat ca un bun măestru. Atelierul dñsului se află în strada *Prandului* nr. 43 (*Scheid*).

Concerte. În restaurantul „*Elisium*“ din Nou, deöc timpul va fi favorabil, va concerta Duminecă musica regimentului Nr. 50 din loc. Inceputul la 4 öre d. s. Sfirșit la 8½ öre s'era. Intrarea 20 cr.

— Măne, Duminecă, va concerta musica orașenöscă în grădina hotelului „*Pomul verde*“, 6r la cas de plöiă în salonul de vară. Va cânta noua piesă „*Fantasia romănescă*“ de *Candella*, și „*Inima romănă*“, valț de *Ivanovici*. Inceputul la 8 öre s'era. Intrarea 30 cr.

Öspeșii cari vin la Brașov pot afla cele mai bune, mai curate și mai igienice odăi la *Villa Kertsch*, aflătoare pe promenada cea mai mare a orașului, în nemijlocită apropiere de gara tramvaiului, așa că nici nu trebuie birje. Odăi multe și pe ales, clădire în stil modern și elegant mobilate, cu așternut nou mobile nouă, serviciu prompt, 6r bacșisuri nu se dau. În grădina restaurant și musica mai în fiă-care 6i. Se pot închiria odăi și apartamente întregi cu lașa, cu săptămăna și cu 6iua, costând dela 1 fl. până la 4 fl. pe 6i.

În amintirea lui Avram Iancu. D-l *Ioșif Sterca Șuluțiu de Cărpeneș*, consilier de tribunal reg. în pensie, membru fondator și membru în comitetul central al Asociațiunii transilvane etc. a scos 6iilele acestea de sub tipar o broșură, care de bună sémă va fi salutată cu bucurie pretutindenea între Români. Broșura conține biografia eroului nostru *Avram Iancu*, Regele munților. D-l *Ioșif Șuluțiu*, care a copilărit împreună cu *Iancu*, a adunat multime de date și amănunte prețioase din viața eroului munților, căutând a presenta într'o oglindă cât mai fidelă icöna lui și resfrângend cu puternice dovești unele calumnii, prin cari adversarii noștri se încercă a înegri memoria lui. În textul broșurei se află și portretul lui *Iancu* (călare), apoi casa lui și la urmă portretul d-lui *Șuluțiu*, autorul acestei scrieri.

De-odată cu publicarea broșurei, d-l *Șuluțiu* a luat o hotărre din cele mai nobile pentru vecinicia pomenire a numelui lui *Iancu*. Töte broșurile, tipărite în 300 esemplare pe cheltăuă proprie, d-sa le-a dăruit Asociațiunii transilvane cu scopul, ca să se vëndă și prețul lor de 400 fl. v. a. să se alăture la averea rămasă după *Avram Iancu*, 6r d-l *Șuluțiu* a propus comitetului Asociațiunii ca din această avere să se înființeze o fundațiune, care să pörte numele *Avram Iancu*. Interesele fundațiunii se vor întrebuința apoi pentru a da stipendii la 3 tineri adăpostii în internatul proiectat de „*Albina*“ în Sibiu, 6r decât internatul nu s'ar zidi, atönoș pentru tineri aflători în alt institut.

Comitetul Asociațiunii a primit cu mulțămire acest dar; de-asemena a primit în principiu și propunerea, de-a se înființă fundațiunea „*Avram Iancu*“, rezervându-și însă să facă raport către adunarea generală mai târziu, după ce se va fi terminat vinderea realităților rămase de *Iancu*.

Rămăne acum, ca Romăni să răspundă la această frumoasă inițiativă, grăbind a cumpăra broșura (titulată: „*Biografia lui Avram Iancu*“), ce a fost dăruită Asociațiunii. Prețul unui esemplar e de 50 cr. (Pentru Romăni 2 lei).

Sciri din Romănia.

— **Principele moștenitor român.** Starea Principelui *Ferdinand* continuă a fi din ce în ce mai îmbucurătoare. Alțeta Sa se simte în putere pe 6i ce trece, este mai vesel, se hrănesc destul de bine și are mare poftă de mănöare. Medicii speră, că în curând Principele să pöta face micö preumblări în trăsură, mai cu sémă, decât timpul va fi favorabil și temperatura mai caldă.

— D-l *Dr. Felix* șeful serviciului sanitar superior, a plecat la *Sinaia* spre a inspecta lucrările de asanare și igienă cari se esecută acum. Se vor lua töte măsurile ca alimentarea orașului *Sinaia* cu apă să se termine cât mai curând și în condițiuni bune.

— **Șöcolele militare romăne.** Acum se încep esamenele de primire la șöcolele militare din Romănia. La aceste esamene sunt admisi numai Romăni și numai de cei naturaliști, cari adevă sunt supuși romăni.

— **Ciclönul din Constanța.** Dumineca trecută s'a deslanțuit asupra orașului *Constanța* un ciclön teribil, așa cum se 6ice, că n'a mai fost nici-odată pe acolo. De-odată pe la örele 11 a. m. praful s'a urcat în înaltul cerului și atmosfera s'a întunecat. Vântul sufla cu o furie ne mai pomenită, desrădăoinănd copaci, desvelind case, stricând geamuri, felinare, garduri. Lumea surprinsă pe strade a fost cuprinsă de o mare panică, mai ales, că puterea vântului era așa de mare, încöt cine nu se apuca cu tärre de ceva, era trântit la pământ. Cu o s'era înainte se inaugurasă un pompă nonl casino. Ciclönul i-a luat acoperișul pricinuind clădirei pagube însemnate. În port vasele ancorate au fost mișcate din loc de uragan și perturbăția adusă în port a fost așa de mare, încöt vaporul *Principesa Maria*, sosit s'era, nu și-a putut găsi loc de ancorat, decât după o manevrare primejdioasă de aproape două ore.

— În vederea vizitei, pe care Prințul *Ferdinand* al *Bulgăriei* o va face Soveranilor la *Sinaia*, *Eforia* spitalelor civile a luat mäsuri pentru doçrarea *Sinaiei*. Se vor ridica mai multe arcuți de triumf. Pentru töte aceste lucrări se va ține în curând licitațiune publică.

Și direcțiunea căilor ferate a început să facă pregătiri în vederea apropiatei soșiri în țera a Prințului *Ferdinand* al *Bulgăriei*. Töte gările pe unde trenul regal va trece, vor fi împodobite cu brađi și drăpele cu tricölorul român și bulgar.

ipocrit! Apoi cum o mai ține, rogu-te? O pörtă îmbrăcată în vechituri, de cari lapedă nevastă-sa și söcră-sa! Mă mir, că nu-i e chiar rușine!

— D'apoi acasă — adăugea altul — că-i mai rea decât o servitöre; le lucră tot lucrul, mătură, spală vasele, cară lemne din lem-năriă, legume din piață și câte trebuesc la casă töte!... Afară de aceea, le mai întulică și foii, că de sgărcit ce e, nici servitöre la copii nu ține!

— Să facem ceva, să o luăm dela el, 6ise odată unul.

— Să o luăm, răspunse altul!

Veđi bine, astfel de planuri se făceau în berăria, unde *Ion Grozav* nu era de față. Lucrul d'era era hotărrit, că se o iee dela el, 6er unde să-o ducă? Nici unul nu se imbia să o țină, numai scia să critice pe *Ion Grozav*. El cam auzia câte ceva din tlecürile colegilor săi, 6er se făcea

a nu auzi nimic, nu le lua nici într'o sémă.

Odată, după ce a încetat colera, președintele chiamă la o adunare pe toți ampoiții, nu numai pe cei dela judecătoria, ci dela töte oficiile din acel ört. Locul adunării era ospătăria cea mare. Se duse și *Ion Grozav*. Acolo președintele le ținu o vorbire despre iubirea de-apropelui, care o termină cu vorbele: În mijlocul nostru este un bărbat, care pötuns de iubirea de-apropelui, a luat la sine o fetiță orfană, rămasă dela un ampoiț de ai noștri. Datorii suntem fiă-cäre din noi să facem aceea ce face acest bărbat. Eu cred anume, c'ar fi bine să facem de ađi încolo în fiă-care an câte-un bal, până va fi fetița aceea de măritat. Din banii, ce se vor aduna dela baluri, se va da o parte celui ce ține copila, 6r cealaltă se va depune spre păstrare, să 'i se adune

ceva zestre. Ce 6iceți, Domnilor, la acest plan al meu?

— Să trăsescă! Primim! Primim! strigară cu toții.

Nici unul nu vorbi mai mult. 6er *Ion Grozav* păși un pas cătră președintele și 6ise:

„Domnule Președinte! Iubiți și stimați colegi! Sunt învoit și eu cu cele propuse de d-l Președinte. O faptă umană vom săvărși, decât ne vom îngriji de viitorul orfanei, care acum e în casa mea. 6er vă rog să schimbați ceva din propunerea d-lui Președinte. Venitul curat al acelor petreceri să se depună întreg în casa de păstrare în favorul copiile, ca să aibă și ea odată zestre, de-a fi să trăsescă, 6r de n'ar träl să ajungă a se mărita, acei bani să formeze basa unui fond de ajutorare a copiilor de ampoiți rămași orfan. Incöt pentru întreținerea ei, de vă învoit să-o lăsați la mine, eu nu primesc pentru asta nici o rös-

plată. În cinste o voi ține ca și când ar fi a mea. Să nu credă cineva, că mi-ar fi spre greutate. Vă asigur, domnilor, nu-mi e nici spre o greutate. Unde mănöam opt inși, pöte mănca și al nouëlea; unde șed opt inși, are loc și al nouëlea. Apoi de nu sciu ce haine scumpe nu are trebuință, că e copilă. Când va fi mai mărișöră, și-le va face ea însa-și, că voiți da-o să urmeze un curs de croitorie pentru femei. Ve rog 6er să lăsați în grija mea susținerea ei. Ea se află bine la mine.

Toți priviau uimiți unul la altul și nu se putea mira de-ajuns, cum de refusă a primi ceva pentru întreținerea copiile. În fine Președintele li mulțami și se hotărri, ca așa să fiă, după cum a 6is *Ion Grozav*.

Balul prim în favorul orfanei se ținu la 1 Februarie. *Cassar* se puse însu-și Președintele, care începü lista cu 3 fl. intrarea la bal

— *Contrabandă de... Evrei.* „Evenimentul” din Iași scrie: Alaltăeri, pe la orele 4 p. m., d-l Negruți, guardul regiei la Sculeni, pe când inspecta frontiera la local numit Pădurea-Vechă de pe teritoriul moșiei Madeleni, a surprins pe Evreul Șaim Hunerim din Sculeni cu o căruță cu 2 cai în care avea 2 Evreice, 2 copii și un Evreu. D-l Negruți somându-i să stea, numiții au vrut să fugă, întorcând căruța spre Prut, însă la amenințările d-lui Negruți că-i împușcă, au stat. Hunerim cu celelalte persoane au fost aduși la secția de gendarmii rurali din Ungheni. La interogatoriu ce li s'a luat printr'un interpret Evreu, oăci nu șiau absolut românește, au declarat că sunt din Rusia și alaltă-eri au fost trecuți peste Prut pe la Madeleni de către un locuitor pe care l'au plătit. Hunerim, care i-a luat din pădure cu căruța, declară: „Alaltă-eri a venit la mine Hascol Copel, unul din cei mai vestiți contrabandiști și mi-a dat 2 lei ca să duc pe acești omeni la Iași; eu n'am scuit, ăce Hunerim, oă sunt fugiți din Rusia”.

— *Vineri Academia Română* a ținut ultima sa ședință publică, după care lucrările s'au suspendat până la toamnă.

— *Incassările direcției C. F. R.* în luna Iunie a. c. prezintă, față cu luna corespunzătoare din anul trecut, un minus de 124,000 lei. La pagubele cauzate de inundații traficului de călători, se mai adaugă stricăciunile carii — numai în divizia a IV (Moldova) — se ridică la suma de peste 200,000 lei.

— *Vândarea pădurilor statului.* La 4 August viitor se va ține licitație pentru vândarea pădurilor Statului, rămase nevândute în urma licitației dela 21 Iunie trecut. Licitația se va ține în localul prefecturii Iași, pentru pădurile din județele Dorohoiu, Botoșani, Suceava, Iași, Vaslui, Fălciu, Neamțu și Roman, — în număr de 45; în localul prefecturii județului Putna, pentru pădurile din județele Tecuci, Tutova, Covurlui, Bacău, Putna, R-Sărat și Tulcea, — în număr de 66; în localul prefecturii de Brăila, pentru pădurile din județele Brăila, Ialomița, Buzău, Vlasca, Teleorman, Argeș, Muscel, Ilfov, Prahova și Dâmbovița, — în număr de 36; în localul prefecturii de Dolj, pentru pădurile din județul Olt, Vâlcea, Dolj, Romanați Gorj și Mehedinți, — în număr de 39.

— *Mâne, Sâmbătă,* se va începe în București examenul elevilor cari vor să intre în școala filor de militari. Pentru fiecare loc sunt câte 3 candidați.

— *Inecat în fâină.* Un oas foarte curios s'a întâmplat Joi la ora 11 a. m. la mōra Olmazu (București). Un lucrător Florea Ioan, a căzut într'o puțină mare cu fâină și s'a inecat. El a fost scos mort și transportat la Morgă.

Convocări.

Pe ziua de 1 August st. n. este convocată: Adunarea generală a „Reuniunii femeilor rom. din Mediaș și jur” în Mediaș (în școala rom. gr. or.) — Adunarea generală a despărțământului al XII-lea al Asoc. trans. în Alba-Iulia. — Adunarea despărțământului Cohalm al Asociațiunii transilvane în Cohalm.

Pe 2 August n.: Adunarea gen. a „Reuniunii fem. rom. Sălăgean” în Unimăt. — Tot aci se va ține și adunarea gen. a despărțământ. XVI (Sălăgean-Chiorean) al Asoc. trans.

Pe 8 August n.: Adunarea gen. a desp. V (Seliște) al Asoc. trans. în Tilișca. — Adunarea desp. XXI, Năsăud al Asoc. trans. în Sângeorgiu-român.

Pe 22 August n.: — Adunarea gen. a despărțământ. XIII (Abrud) al Asoc. trans. în Cămpeni.

La toate aceste adunări Români sunt invitați a lua parte în număr cât de mare.

Esamene la sate.

Raport despre rezultatul esamenelor dela școlile române gr. or. din desp. al II al tractului Arad.

Tōte esamenele cuprinse în acest raport afară de cel de sub punctul 2, s'au ținut sub presiunea d-lui protopop inspector Moise Bocșanu în următoarea ordine:

1. In ARAD-SEGA, Joi în 10 Iunie st. n. orele 9—11 a. m. Prezenți: Nicolau Ștef și Mihai Olteanu învățători în Arad; Ioan Duma, Efreim Bocșan, Ioan Petcoșciuc și Georgiu Danu parochienți. Acastă școală prin schimbarea dăa a învățătorilor în anii din urmă a degenerat. Cu ocaziunea acestui examen ne-am convins însă, că ea prin diligența și dexteritatea învățătorului actual Ioan Vancu ărăși se va ridica la adevăratul său nivel. Resultatul esamenului față cu esamenele trecute arată progres.

2. ARAD-CENTRU — școala de fetițe cu 3 cl. inferioare — Joi în 17 Iunie n. la orele 8—10. Acest examen, din încredințarea d-lui protopop, s'a ținut sub presiunea părintelui capelan Gavril Bodea. Prezenți: Nicolau Marcu v.-presidentul com. par.; Nic. Ștef, Mihai Olteanu și Iulia Dogarin învățători; Dōmnele Barbu, Avram, Opreanu, Cristea, Bator și alți părinți de ai școlariilor. Resultatul strălucit este a-se atribui d-șorei substitute Maria Precupaș, care prin o diligență de fer a sciut contrage materialul propus de antecesorii săi, — căci la această școală în decursul acestui an au propus succesiv trei învățători — și a clădi pe el în timp de 3 luni un rezultat, care pōte face fală și unui învățător cu praca îndelungată.

3. ARAD GAIU, Sâmbătă în 19 Iunie n. la orele 9—11 a. m. Prezenți mai mulți părinți de ai școlariilor. Aci am constatat rezultat îndestulitor.

4. TORNIA în 23 Iunie la orele 9—11 a. m. Prezenți parochul Paul Moga însoțit de episcopul cultural. În această școală anul trecut examen nici nu s'a ținut, ăr înainte cu doi ani abia am aflat vre-o 10 elevi la examen. Se pōte închipui deci în ce stare s'a aflat această școală până acum. Cinste 'i-se cuvine actualului învățător Constantin Ponta, care, ca nou învățător în această comună a pus de astă-dată examen bun cu un număr foarte frumos de școlari și școlărițe. Constatarea seosta, precum și trecutul d-lui Ponta, despre care ne-am convins în anii trecuți când ca învățător substituit în Batania a secerat rezultat strălucit cu examenul său, ascultat de întreaga învățătorime din tract, ne încredințază, că bravul popor din Torna a nimerit cu alegerea făcută și cu încrederea pusă în Constantin Ponta. Suntem siguri, că esamenele viitoare vor constata acesta și mai bine. Cinste și recunoștință merită și poporul român din Torna, care deși mic la număr și resfirat printre un număr preponderant de străini, maghiari și Serbi școala mică și necorespunzătoare de până aci a transformat-o într'un adevărat altar de cultură. Ađi Români din Torna sunt preamăriți de poporele colocoțore, pentru frumosul lor templu de cultură, provădit cu mobile de model. Sperăm, că în viitor vom afla în această școală și rechisite corespunzătoare.

5. Esamenul școlii din bogata comună BATANIA, stipulat în progam și publicat în S-fta biserică pe ziua de Vineri în 25 Iunie n. protopopul inspector din precauțiune l'a ținut cu o ăi înainte și anume Joi în 24 Iunie n. la orele 7—9 a. m. Prezenți la examen au fost parochul Moise Grozescu și administratorul parochial Simeon Cornea, ambii avisați și invitați de protopopul inspector. Aici s'a pus la cale o demonstrațiune contra învățătorului substituit Alexandru Lugosanu. Cu tōte că examenul nu s'a ținut la termenul publicat, s'au prezentat și vre-o 6 parochienți (ale căror nume de astă-dată le retac), cari prin purtarea lor nedemnă au maculat și scandalizat frumoasa sērbătoare școlară. Ei între strigăte cu glasuri restite au pretins, ca nu învățătorul, ci subscribul comisar să întrebe școlarii. D-l protopop s'a aflat îndatorit a-i face atenți la prescrișele legii, cetindu-le §. 104 din regulamentul pentru adm. inv. și a-i îndruma la ordine. Sunt condamnați aceia, cari au îndrumat pe acești omeni la o asemenea demonstrațiune. Aceia nu înțeleg însemnătatea esamenului. Dēnșii nu știu, că examenul este o festivitate școlară, arangiată la sfirșitul anului școlar de către învățător cu școlarii săi, cu scop de a desvolta în elevi ambițiunea de a se produce în public și a îndemna pe părinți a-și trimite elevii la școală; a stēri și în unii și în alții iubire față de școală și față de scopul ei. Împlinirea datorinței învățătorului în decursul anului are se-o controleze comitetul parochial ca comisiune școlară și parochul ca director local. Aceia dintre

membrii comitetului și preoți, cari au înscenat scandalul, se vede a nu-și fi implinit datorința față de chiamarea lor, căci la din contră s'ar fi convins în decursul anului despre zelul tinerului învățător și nu s'ar fi încumetat a zădărnici prin demonstrațiune sērbătōrea de încheiere a anului școlar.

Subscribul comisar, spre a liniști spiritele și a convinge pe demonstratori despre pasul și credința lor greșită, a luat însu-și rolul învățătorului și din unele studii numai singur a esaminat și nu a aflat nici măcar un singur școlar să nu dea răspuns satisfăcător. Cu tōte acestea, d-lor nu au voit să se convingă despre greșala lor, ci frumoșele răspunsuri a-le școlariilor le-au atribuit dexterității comisariului. Apoi fiă convinși, că unde nu sameni, n'ai ce seceră să fiă cât de dexter.

Resultatul esamenului a fost bun, și era și mai bun, decât domniile demonstranți prințintura lor provocătoare nu ar fi disgustat pe tinerul învățător, care acum a avut să se recomande prima dată cu succesele muncii sale.

Școala din Batania este ađi cea mai slăbuță din întreg protopopiatul. Băncile școlariilor sunt foarte ruinate și nu stau de fel în raport cu etatea școlariilor, fiind băncile scunde, ăr mesele foarte înalte și înguste. În acele bănci nu pōte scrie nici învățătorul, necum școlarii. Rechisitele de învățământ lipsesc total. Afară de o tablă rōsă și o pânză, pe care sta lipită odinioară mapa Ungariei (ađi numai câteva petece dintr'ēnsa) nu ađi nimic. Tinerul învățător tot ce a făcut, a croit din nimic. Și decă ar fi, ca să esaminăm diligența și zelul d-lui învățător și nu rezultatul esamenului, atunci calculul cel meritat ar fi „distins”. Strigătele nedemne „afară cu el”, „In vacanță nu-l plătim”, etc. precum și calumniile ridicate contra lui sunt demne numai de intriganți. Celelalte constatări și esperience căștigăte în această comună le rezerv pentru o altă ocaziune, când voi fi provocat, căci nu voiesc a macula acest raport cu dēnșele.

6. NĀDLAC. În această comună sunt 5 școle. Prelegerile școlare însă le-am aflat sistate de către organele civile, din cauza bōlelor epidemice, ce grasază între școlarii. Esamene s'au ținut numai în școala esternă inferioară, ce stă sub conducerea învățătorului Ioan Caracion, unde rezultatul, conform raportului primit din partea parochului local Vichentiu Marcoviciu, încredințat cu conducerea esamenului, a fost foarte bun. Tot asemenea și în școala superioară a învățătorului Mihai Chiein, suplini în decursul acestui an prin bravul învățător Georgiu Petroviciu.

7. ȘEITIN. Aci, tocmai ca și în Nădalc sunt 5 școle. Esamenele aveau să se țină Mercuri în 30 Iunie n. dēr din cauza epidemiei de scarlatină, prelegerile și aci le-am aflat sistate. Mē simțeam mândru a putē raporta despre rezultatele esamenelor

și 100 fl. în favorul orfanei. Era un holțeu tomnatic, om cu stare și de o bunătate deosebită.

Când era să plece și Ion Grozav cu nevasta lui la bal, li oprī sōcră-sa și le dīse: Dragii mei copii! Stați câteva minute în loc. Uitați-vē, aci vē dau să puneți pentru biata orfană din partea mea 200 fl. din partea ta, Iōne, 200 fl.; din partea ficeii mele alte 200 fl.; din partea fiă-cărui copil de al nostru câte 20 fl. La olaltă 650; taxa de intrare pentru 7 inși — 50 fl. la olaltă 700 fl. Pune-i bine, Iōne, și-i dă cassarului numai decât, între martori. Apoi, fiind-că ăilele omului nime nu le scie câte sunt; acum mē lăsați sănătoșă, și când veți veni pōte se fiu rece. Deci să știți, că am ceva bani rēmași dela bărbatul meu și dela părinții mei, li veți afla colo sub armar, decă veți ridica o podea. Acolo sunt puși bine. Ceva bani mērunți mai sunt și în lada

cea nēgră dela căpătăiul patului meu. Ai voștri să fiă, fiți tot cumințe și milostivi, cum sunteți ađi. Acum mergeți în pace, dragii mei, și vē petreceți bine!

Când ajunse Ion Grozav la hotel, nu era numai președintele la cassă, cu lista, pe care sta scris 103 fl. și cu o farfuriă dinainte, pe care erau banii puși. Ion Grozav însemnă cu mâna lui: intrarea pentru șapte persoane 50 fl.

Ajutor pentru orfană dela: Ion Grozav 200 fl. Sōcră-sa 200 fl. Nevastă-sa 200 fl. Cei 5 fi ai lui, fiecare câte 10 fl. = 50 fl. Cu totul 700 fl.

Președintele privi lung la ceea ce însemna Ion Grozav, și făcându-se, că s'a greșit îi dīse: Domnule, nu te-ai greșit cumva, etă esă 700 fl., salariul d-tale mai pe doi ani!

Nu m'am greșit, domnule Președinte, etă aci sunt și banii!

Și scōse Ion Grozav 7 bancnote de câte 100 fl. și le dete la cassă.

Mult se miră președintele de dārnicia acestui cancelist. Ce, își gāndea el, ceștialaltī amploiați de abia pot trăi de pe o ăi pe alta din lefile lor, ba cei mai mulți sunt plini de datorii, și Ion Grozav dispune de așa mulți bani, încat pentru scopuri de binefacere pōte să dea sute!

Tōtă sēra se gāndi Președintele, cum de Ion Grozav dispune de atāți bani și de atāta bunăvoință.

Care cum venia la cassa să plătescā, vēdēnd sumele solvite de Ion Grozav, se rușina de a da puțin, fiă-cāre da cel puțin 10 fl. Astfel cā, spre mirarea tuturor, în sēra aceea se adună peste 1000 fl. în favorul orfanei, că public fū mare la bal din tot felul de omeni.

În pauza cea mare dela mieđul nopții se puseră oșpeții să cizeze. Atunci într'un toast Președintele

făcū cunoscut venitul curat încurs în favorul orfanei. În acel discurs ridică până la al șapte-lea cer pe d-l Ion Grozav, care nu numai s'a oferit a fi îngrijitorul copilei de când a devenit ortană, adăpostindu-o la sine, punēndu-o la o masă cu el, purtāndu-o la școală ca și când ar fi copila lui, ci — dīse el — și acum a contribuit dēnsul singur, cu casa d-sale, mai mult decât noi toți. Cu drept cuvēnt deci fi putem schimba numele, și de ađi încolo să nu-i dīcem Grozav, ci Bunea, că este bun de oficiu, bun de căștigat, bun de păstrat și bun la inimă. Sē ciocnim deci toți în sănătatea d-lui Bunea!

Din minuta aceea lui Ion Grozav toți îi dīceau Bunea. Următorii lui încă pōrtă numele Bunea, deși nu toți sunt chiar așa buni ca părintele lor.

*

Peste câteva săptămāni se pen-

din școlile din Șeitin, la care și în anii trecuți am aflat rezultate foarte bune. Șeitinul are cele mai frumoase școli în întreg tractul, dăr pôte fi mândru și cu zelozii învățători *Ion Roman*, *Georgiu Bugiganu* și *Demetriu Micu*, cari sunt unii dintre cei mai buni elevi ai institutului pedagogic român din Arad, ești în timpul mai nou, apoi cu învățătorul *Georgiu Roman*, care aproape de patru decenii răspândește lumina în bravi locuitori ai acestei comune cari locuitorii și în anul acesta în scopul edificării școlii contribuie la cult cu preste 60% după darea directă. Apoi în anul din urmă șirul acestor vrednici lucrători s'a înmulțit și cu devotata învățătoare *Ermina Giorogar*, carea — judecând din rapoartele parochilor locali, a învățătorilor și judecând și după lucrurile elevilor sale, pre cari avui ocaziune a-le vedea la unele familii pe unde m'am întors, — este vrednică de numele de învățătoare română și de postul ce-l ocupă. Meritul atât pentru frumoșele școli cât și pentru posedarea de astfel de puteri didactice îl au conducătorii acestui popor și cu deosebire vrednicul paroch *Dimitriu Marcovicu*, care după cum am vădit și aușit chiar și în ființa noastră acolo, se trudia din răspunerii a provede pe învățători și familiile lor cu spesele de lipsă, — având densii în alta și a călătorii la Ciaba spre a face serviciul de arme. Colegilor, fiți mândri de păstorul vostru!

8) SEMLAC. Examenele în școlile din Semeac s'au ținut Joi în 1 Iulie n. și anume:

a) în școala inferioară unde propune învățătorul *Lazar Ionescu* la orele 7—9 a. m. Prezenți: parochii *Lazar Adamovicu* și *Demetriu Gania*, președintele comit. par. episcopului comunei bis. și alți membrii ai comit. parochial. — Uniformitatea gradului de înaintare între elevii aceleși clase dovedește îndestul dexteritate și zelul acestui adevărat măestru școlar. Școlarii cetesc și scriu unul ca altul, așa, că nu poți constata, care e cel mai dexter, cel mai diligent.

b) în școala superioară, condusă de *Grigoriu Roșu*, examenul s'a ținut la orele 9—12. Prezenți tot aceiași. Cine cunoșce pe *Grigorie Roșu* își pôte închipui și rezultatul examenului său. Cu toate că este unul din învățătorii mai vechi, forma de propunere, metoda și preste tot ținuta lui în școlă este modernă. Tactul înăscut și diligența îl ridică pe acest brav învățător peste mulți dintre colegii lui. Cu mândria pot așa-dăr constata, că în est an examenele din Semeac au eșit învingătoare în tract. Și acesta nu e lucru mic, pentru-că, după cum se vede mai sus, toate examenele au succes bine, și a fi primul între cei buni este laudă, este raritate.

Cu Semeacul se încheiară examenele din acest tract protopopesc. Protopopul conducător indemnă de exemplarul succes

al examenelor, în toate școlile a adresat la sfârșitul fie-cărui examen mulțămire laudătoare învățătorilor, elevilor lor și participanților ascultători. Din parte-mi sunt mândru a fi învățător în acest timp, când ved învățătoarea română la culmea misiunii sale. Să căutăm acum a delătura din răspunerii pedecile dinaintea acestor luptători conștii de chiamarea lor și atunci în timp scurt vom ajunge la țintă.

Imi permit cu această ocaziune a face încă următoarele observări la cele esperiate cu ocaziunea examenelor: Studiul religiozității în școlile noastre confesionale este cel mai ponderos. La examen se și vede, că acesta este studiul de predilecțiune al învățătorilor noștri. Asemenea ocaziuni arată de ce Duh sunt inspirați învățătorii noștri. Jumătatea examenul constă din religiozitate, se pôte deși închipui, ce pond se pune pe propunerea ei în decursul anului școlar. Forțe bine! Am expirat însă, că prea mult se tractează testamentul vechiu pe conta celui nou. Apoi aplicația numai rar am avut ocaziunea să o vedem. Nu se estrage morala din singuraticile istorioare. Cred însă, că acesta în decursul anului școlar nu s'a neglijat, dăr la examen învățătorii voină a convinge pe ascultători despre estensiunea în material, au neglijat această.

Atrag atențiunea unor învățători și asupra pronunțării necorecte. Așa se vede, că aci învățătorii întâmpină mari greutăți din cauza limbajului stricat prin provincialism. Rugăciunile se se dică vorbind la înțeles și se nu se cântă. În unele comune mai espuse, școlarii numai cu greu sciau folosi genul și numărul. Atrag atențiunea colegilor la aceste.

De-altcum în cetit, scris și calculat rezultatele se-au încântat. Tot asemenea rezultate sperăm în viitor și din științele naturale, de cari au mari lipse economii noștri.

Arad, 1 Iulie n. 1897.

Iosif Moldovanu,
învățător în Arad,
ca comisar de examen.

Reuniunea învățătorilor români sătmăreni. (CONVOACARE).

Reuniunea învățătorilor gr. cat. din arhidiaconatul părților Sătmărene aparț. diecesei Oradane își va ține adunarea generală anuală la 9 August n. c. la 9 ore în comuna Medesia (Oláh-Meddes).

Prin ordinațiunea Minist. de interne Nr. 85.046/1896 și a d-lui vice-span Nr. 10.152/1896, prin comune li-se prestază membrilor prejunctura, respective diurnul; afară de această se observăm ordinațiunea ministerului de culte și instrucțiune publ. Nr. 23.201/1872 §. 1, care pe fie-care învățător îl îndatorește să se facă membru la vre-o reuniune, ér §. 6 obligă pe fie-care membru să solvască la an o taxă moderată în cassa reuniunii.

Membrii ordinari ai reuniunii se notifice presidiului scusele pentru eventuala lor absentare; precum și doritorii de a diserta cu ocaziunea adunării, elaboreatele se le trimită la presidiu cu 8 zile înainte.

Competențele și restanțele sunt a se răspunde până la 9 August n. c. la din contră numele restanțierilor prin cassarul reuniunii se va ceti în public, ér aceia, cari vor aștepta să fie provocați la solvare prin avocatul reuniunii, vor suporta și spesele procesului, precum și acei debitori, cari nu au amortizat 20% din capitalul împrumutat din cassa reuniunii.

Program: 1) Celebrarea cultului divin la 7 ore dim. 2) Deschiderea ședinței. 3) Cetirea și verificarea protocolului adunării anterioare. 4) Raportul comitetului. 5) Alegerea comisiunilor și anume: a) comisiunea candidatoare; b) pentru scontrarea cassei reuniunii; c) pentru criticarea propunerilor de probă din filiale; d) pentru conscrierea membrilor noi și încassarea taxelor; precum e) pentru censurarea disertațiunilor înainte la presidiu. 6) Raportul comisiunilor. 7) Complinierea biroului și a comitetului. 8) Cassarul va ceti registrul restanțierilor. 9) Desbaterea regulamentului

amplificat al reun. filial. 10) Cetirea disertațiunilor prin comisiunea respectivă. 11) Propunerii practice. 12) Impărțirea diplomelor la membrii noi. 13) Defigerea locului și a timpului adunării generale procsime. 14) Propunerii diverse referitoare la înaintarea scopului reuniunii. 15) Inchiderea ședinței. 16) Prânț comun.

Dat în Carei, la 12 Iulie 1897.

Demetriu Kiss, George Pteancu,
v.-preșident. notar.

Câteva cuvinte despre pomenile la poporul nostru.

În seculii cei dintâi ai creștinismului, erau în obicei nisece ospete numite *agape*. Aceste ospete nu le făceau Creștinii cu scopul profan, de a-și procura numai petreceri în mâncări și beuturi, ci scopul lor era cu mult mai înalt și sfânt. Nu pofta de mâncări și beuturi, ci iubirea cea adevărată creștină era, care-i îndemna să facă aceste ospete, din care cauză se și numiau ospete de iubire.

Creștinii de atunci, fiind pătrunși de iubirea de-apropelui ca primul precept evanghelic, se sileau în tot modul de a arăta și în fapte iubirea această. Și fiind-că de această iubire nimeni nu avea așa mare lipsă ca cei săraci și lipsiți, de aceea creștinii cei avuți, din timp în timp dădeau câte-o masă pentru cei săraci, ér la aceste mese luau parte nu numai cei săraci, dăr și cei avuți, cari le pregăteau, pentru ca astfel să arate egalitatea creștină a evangheliei între toți oamenii fără deosebire, că este avut ori sărac.

Așa-dăr scopul și motivul acestor mese numite *agape* a fost foarte bun; cu timpul însă s'au vârit multe abuzuri, încât au cădut cu totul dela adevăratul scop, ce-l aveau la început. La început scopul lor a fost curat numai participarea săracilor la bunătățile celor avuți și alinarea suferințelor celor în nenorociri. În decursul timpului însă *agapele* ajunseră a fi nisece ospete și petreceri cu totul profane, din care cauză biserică, care priveghază în continuu asupra moralității credincioșilor, încă din timpurile cele mai vechi s'a vădit silită a-le opri cu totul. Biserica răsăritului însă a mai păstrat unele urme despre ele până în ziua de astăzi; și urmă despre ele în biserică noastră sunt pomenile cele multe ce le face poporul nostru dela sate.

Să vedem acum datina pomenilor celor multe la poporul nostru dela sate.

Idea adevărată și creștină a pomenilor stă în aceea, ca cu ocaziunea înmormântării unui creștin să se dea pomană săracilor, întinșend o masă, pentru ca astfel pomană această Dumnezeu să ierte mortului păcatele și pedepsele, și a-i aminti numele lui; căci principiul creștin este, că mâna săracului este comora cerului.

Dăr în loc de aceste idei creștinesci, ce vedem noi în poporul nostru? Chiar contrar de aceea ce ar trebui să fie. Mai întâi de toate în poporul nostru a perit mai de tot idea, că numai cei avuți să dea asemenea pomeni; din contră vedem, că chiar cei mai săraci fac pomeni, așa că mai bine voese a se îngropa în datorii, decât să lase pomană, decât i-a murit cineva. Abuzul acesta este atât de mare, încât foarte adesea se întâmplă, de cei rămași în urma mortului uită durerea pentru cel mort, pentru-că i-au copleșit o altă durere mult mai mare; și anume durerea, că nu au cu ce face pomană mortului.

Pe de altă parte s'a șters și idea cea creștină și frumoasă, că po-

mana să se dea numai celor săraci și lipsiți. În loc de această, vedem chiar din contră luând parte la pomeni mai mult avuți, decât săracii; ba lucrul a ajuns atât de rău, cât în cele mai multe casuri se satură numai cei avuți, cari la pomeni ocupă cei dintâi locurile, ér cei săraci sunt cei din urmă, decât nu cumva sunt dați cu totul atară, cum de multe-ori se întâmplă.

Este foarte disgustător când vedem, că îndată ce a închis mortul ochii, femeile din casa mortului încep a ococe pâne și a fierbe mâncări, ca să sature tot satul după înmormântarea mortului, ér în ziua înmormântării vedem tot satul mergând dela cimitir la casa mortului, la casa cea de jale, ca să se sature bine după urma mortului.

Trebue să mai adăugăm și aceea, că pomenile se fac prea din jaf, se fac chiar așa de multe mâncări, încât ne putându-se întrebuița, de multe-ori se aruncă. Apoi unde mai punem beuturile cele urite de rachiu pe la pomeni, cari sunt atât de disgustătoare, încât se pot numi nisece datine barbare; a eși beat dela casa de jale, care plânge de multe-ori cu lacrimi așa de amare după cel mort, ore această este însemnătatea pomenilor? Și apoi aceste lucruri necuviincioase nu se întâmplă numai odată, ci se fac pentru același mort de mai multe-ori. Așa este datina, că se face pomană mortului la trei zile, la nouă zile, la trei săptămâni, la trei luni, la șese luni, la nouă luni, la anul și așa mai departe.

Așa-dăr pierderile morale, religioase și materiale, ce le suferă poporul nostru prin aceste pomeni sunt foarte multe. Mai întâi de toate în privința moralei, pomenile cauzază mult rău prin aceea, că poporul se desvață a compătimi pe cei atinși în familia de vre-un cas trist de marte. Si cum se pôte ave compătimitire, când cu ocaziunea înmormântării, la cei mai mulți dintre cei de față le stă capul mai mult la pomană, decât la durerea și necasul celor rămași; ba unii se bucură când aud, că a murit cineva în sat, știind dinainte, că se va satura bine la pomană. Cel ce are adevărată durere față de cei rămași, acelaia nu-i vine să mai mergă dela cimitir la casa mortului, ca să se sature bine la pomană. Cum pôte cineva mânca cu poftă și bea cu sete la casa cea lovită de cruda marte?

Prof. Dr. Elefterescu.

Discursul

ținut în sala festivă a gimnasiului român din loc la 22 Iunie 1897 cu ocaziunea cetirii clasificățiunilor și distribuirii premiilor la școlile primare române din Brașov, de I. Dariu.

(Urmare și fine.)

Să nu pierdem din vedere, că școala are de a face mai mult cu instruirea copiilor, cu deșteptarea și luminarea minții lor, cu cultura intelectuală, pe când educațiunea fizică și morală cade mai numai în sarcina familiei. Școala în privința această pôte numai îndrepta iei coala câte-o erore mai mică, dăr nu pôte îndrepta cu totul un fundament pus greșit de familie. De aceea și *Herbart* s'a aflat indemnă a dice: „Educațiunea este treaba familiei; de aci purcede ea și aci se reduce în cea mai mare parte“. Lucrul acesta și mai nimerit ni-l espune un mare învățat francez, el dice așa:

„Ce este un copil pentru un învățător?
— Un neînvățat, pe care trebue a-l învăța.
Și ce este un copil pentru o mamă?
— Un suflet, pe care trebue a-l forma.“

Ei, și cum se întâmplă în adevăr aceea, ce cer acești mari bărbați ai omu-

sionă directorul cancelariei. Erau mulți aspiranți la acel post. Dăr președintele își duse: Să pun în acest post însemnat om harnic, care-l merită deși nu aspiră de-o-camdată la el.

Și, spre mirarea tuturor, în câteva zile veni decret — dela împărăție, prin care d-l *Ión Grozavu* alias *Bunea* este numit director de cancelariă. Toți rămaseră încremeniți când aușiră. Dăr toți recunosc, că merită, că-i om bun de muncă bun de câștigat, bun de cruțat și bun de inimă.

De atunci a trecut mult. Domnul *Bunea-Grozavu* e sub gliă, ér următorii lui toți poartă numai numele *Bunea*; de *Grozavu*, și-au uitat, deși mulți ar trebui să nu se mai scrie *Bunea*, ci *Grozavu*, că sunt *grozavi* în năzdrăvăni, nu sunt ca d-l *Bunea*, fiă ertat, despre care poporul vorbește cu pietate până în ziua de azi.

Retegag, 1897.

Ión Pop Reteganul.

nirii! Lăsăm să ne răspundă tot un asemenea bărbat: *Herbert Spencer*: „Metodele folosite aș (de părinți în creșterea copiilor) sunt moștenite din vremile vechi, scose din amintirile din copilărie, ori luate din credințele doicelor și slugilor, metode găsite nu de știință, ci de prostia timpurilor. *Tatăl* zăpăcesce pe copil cu schimbarea neînțelegătoare a poruncilor, căci odată îi spune una și altă dată alta; *er mama* sémână cu un teatralist, care vine pe scenă cu o mulțime de hârtii la subțioară și celor care-l întrebă, ce sunt alea, le răspunde: „In hârtiile de sub brațul acesta *poruncesc să facă așa și în cele de sub brațul ăstaltalt le poruncesc să nu mai facă așa.*“

Dacă *Herbert Spencer* vorbește astfel despre creșterea Englezilor, un popor foarte înaintat în toate privințele, ce să șimem noi, sërăci de noi, unde educațiunea copiilor în familie se face, după cum s'a pomenit din moș-ștrămoși, fără a se mai ține sémă de vre-un progres ôre-care? Ș'ar fi bine pôte, dacă părinții de acum ar urma cel puțin cum au urmat strămoșii noștri; căci la ei se observa mai multă pietate cătră cele sfinte și curățenia inimii și a năvurilor strălucia ca diamantul, care la noi pe calea chimică-socială e aprôpe a se preface în cărbune.

Iubitul nostru bard, *A. Mureșianu* asemăna lucrul acesta cu mărul putred:

„La noi e putred mărul, nu-i mod de curățire,
Și tot ce se speră, sunt simburii din el;
Acestia cer plantare, silința și unire:
Atunci va crește cedrul din ramul tinerel.“

Și adevărul mărturisind, putred e și aș, căci din simburii și din ramurile tinerele puțin cedri au crescut înalți ca cedrii Libanului, cari se facă gloria némului. Țr speranța bardului cu simburii din el, speranța-i și la noi și realizarea ei o rezervată viitorului.

Din cele pe scurt șise până aci se vede, că șcôla cea mai bună pentru educațiunea copiilor este casa părintescă. Dumneșeu însu-și a orânduit familia ca educatoare a tinerimei. De aceea familia se se desbare odată de apucătura aceea greșită, că șcôla ar puté și are să facă totul pentru educațiunea copiilor și că pe timpul cât umblă la șcôla n'ar mai trebui controlați și educați și de familie, decât numai să se îngrijescă de hrană, de îmbrăcăminte și de lucrurile trebuincioase în șcôla.

Dimpotrivă, familia ca un ânger păzitor și neadormit, dela nascerea copilului și până ce se face mare, când singur de sine se pôte povățui și conduce în lume, neînțelegător se privegheze asupra creșterii lui și mână în mână cu șcôla să-l conducă pe calea binelui și a virtuții. Inș șcôla numai singură, fără concursul binevoitor și statornic al familiei, nu pôte face nimic sêu prea puțin în creșterea copiilor, ăr copiii cu creștere rea din familie, proșți întră în șcôla și proști es din ea și ea vină nu pôte purta.

In urma acestora ori-cine pôte vedé, că o legătură și o conlucrare armonică și strânsă între familie și șcôla sunt nisce lucruri așa de neapărat de lipsă, ca și pânea de toate zilele. Acesta, cred eu, mai lesne s'ar puté stabili pe următoarea cale.

1) Preoții și învățătorii la ori-ce ocaziune binevenită să arate cum au părinții de a-și crește copiii.

2) Părinții și în deosebi mamele, care au câte puțină cunoștință de carte, pe lângă cetirea de romane și alte lucruri de multe-ori frivole (neseriôse) și de trecere de vreme și pe lângă însușirea codului manierelor elegante, să se indeletnicescă și cu cetirea câte unui cod de educațiune, adecă și cu câte-o carte seriôasă despre creșterea copiilor, din cari aș, slabă Domnului, avem și noi, și apoi cei sêu cele care știu, să spună cu bunăvoință și celor, care nu știu. Vreți un exemplu? Căutați-l, vè rog, la mamele germane și veți rămâne uimiți de aceea ce veți vedé?

3) Părinții, când își dau pentru întâia-ôră copiii la șcôla, să caute a mărturisi sincer învățătorului toate scăderile și apucăturile copilului, ca și bolnavul doftorului, căci dacă nu mărturisesc adevărul,

învățătorul are să facă multe experimente cu el până ce află rēul, de care suferă, și apoi să ia dispozițiunile de lipsă pentru delăturarea lui. Și e întrebarea, dacă nimerese și acum lēcul potrivit.

4) Părinții în decursul anului școlar să caute cât mai des ocaziune a conveni cu învățătorul epre a se informa de aprôpe și de-a dreptul despre progresul cel-l face copilul lor atât la învățătură, cât și în purtare. In oas, că copilul nu face progres nici într-o privință, nici într'alta, sêu pôte că a contractat acum niscari-va apucături rele însoțindu-se cu copiii rēu nărașiți; în consfătuire amicală și sinceră să ia măsurile de lipsă pentru îndreptarea rēului, pentru că rēul aci a provenit pôte chiar și numai din lipsa de control. Dacă nu cercețezi, ca singuri să te convingi despre toate, și te lași numai în nădejdea informațiunilor, ce ți-le dă copilul, atunci lasă de n'ai nimerit'ô, că șcie el cum să încondeieze minciuna, și cum să se pörte, cum vré el. Pe când dacă se vede controlat de-aprôpe sêu luat de scurt și de părinți și de învățător, caută să se îndrepteze, căci vede el bine acum, că altă scăpare nu are.

5) Părinții nici-odată să nu desaprôbe pe învățător în fața copiilor cu unele sêu altele observări nepotrivite, precum nici învățătorul pe părinți, căci acestea jignesc adenc autoritatea lor față de copil și produc neîncredere în el; doué lucruri foarte păgubitoare pentru dezvoltarea armonică a copilului în toate direcțiunile recerute. Dacă observă un părinte o scădere la învățător, sêu acesta la părinte, ca doi frați buni să și-le comunice unul altuia fără alt scop ascuns, decât numai și numai în interesul progresului copilului.

6) Feste tot nisuințele și intențiunile șcôlei să fiă și ale familiei, căci urmând pe căi opuse nu se va alege nimic de creșterea și luminarea copilului încredințat lor; spre nemulțumirea amândorura și spre nefericirea vecinică a copilului.

In chipul acesta multele și dese acuse aduse și de o parte și de alta se vor imputăna, decât nu vor dispără odată pôte cu totul, ăr creșterea și instruirea copiilor se va întemeia pe un fundament mai trainic atât în familie cât și în șcôla.

Asupra acestor lucruri mi-am luat voiă a vè atrage nobila atențiune cu ocaziunea de față.

Și acum încheiă vorbirea mea cu frumoșele și călduroșele cuvinte ale marelui pedagog al némurilor *I. A. Comenius*:

„Așa-dără, voi, o iubiți părinți, cărora Provedința v'a încredințat spre îngrijire cele mai scumpe comori ale sale, create după chipul și asemănarea sa, mișcați-vè, când aușiți că e vorba de astfel de mijlôce salutare! Și nu încetați de a ruga pe atot-puternicul Dumneșeu pentru un rezultat fericit... In acelaș timp educați-vè copiii cu pietate în frica Domnului și preparați în modul acesta calea pentru cultura universală!“

„Tot așa și voi, o învățătorii ai tinerimei, cari v'ați dat totă silința în plantarea și udarea plantei paradisului, rugați-vè cu umilință, ca aceste mijlôce lesnicioșe pentru ostenelele vöstre să se întrebuinteze cât mai repede și în general. Căci ce pôte fi mai plăcut pentru voi, cari sunteți chemați de a planta cerul și a întemeia pământul (Isaia), de cât a privi cele mai bogate fructe ale ostenelelor vöstre? Cereșca vöstră chiamare și încrederea, pe care o pun părinții în voi, încredințându-vè depozitele iubirei lor, să pètrundă ca un foc prin membrele vöstre și să nu vè lase în pace, până când nu se va aprinde de focul acestei lumini întreg neamul, luminând în fericire.“

Și acum deschideți cu toții largi porțile unei bune creșteri și instruirii tinerelor generațiuni, că vine împèratul mării și vè cèră sémă!

Din intunericul de aș!

Din intunericul de aș
Privesc atât de rece
La steaua ce o vè cădënd
La clipa, care trece.

Trecutul plin de visuri dulci
Aș nu-l mai pot atinge,
Din tot ce-a fost abia mai vèd
O raș, ce se stinge...!

Și când gândesc c'a fost un timp
Când vieța 'm' era lină
Im'i face, că și-atunci, e nor
Când nôptea e senină!..

Sân-Petreatul.

REGULI

pentru susținerea locuinței în stare sănătoșe.

Regulele, ce să impun familiei unui econom dela sate față de ordinea recerută a locuinței sunt:

Aerisarea sêu ventilarea și curățenia atât cu privire la locuință cât și cu privire la curte sêu ogradă.

Aerisarea este lucrarea prin care se schimbă aerul nesănătôs din odăi cu altul prospët și curat din atmosferă.

Aerisarea se face nu numai în odăile de locuit, ci și față de vestimintele și obiectele din ele. Pentru aceea femeia săténului iubitoare de ordinea și de binele familiei, în totă dimineța are să scôtă afară spre aerisare vestimintele așternuturilor, în care s'au odihnit persoanele din familie.

Prevenirea aerului o facem așa, că deschidem ferestrele și ușile. Vom câștiga aer curat numai așa, decât aerul din jurul locuinței va avea o mișcare liberă și nu va fi împregnat cu gazuri nesănătôse de prin grajduri și nici cu pulbere de prin șură și de pe drum.

Improspătarea aerului în casa de locuit se face tot la 3—4 ôre odată, în cea de durmit va fi destul și numai de trei-ori la și. E lipsa a se face asta atât vara, cât și în celelalte timpuri ale anului, pentru-că prin formarea, curenților puternici, pe lângă improspătarea aerului din odăi mai ies încă și-o mulțime de gazuri și de microbi, cari ușor ni-ar putea atăca sănătatea, lăsându-i prin odăi.

Fără de curenți, aerisarea nu e completă; curenții se stîrnesc prin aceea, că ținem ferestrele deschise d'odată cu ușile. Curenții însè pot fi și vătămători persoanelor, cari stau în calea lor. Pentru aceea de câte-ori se face aerisarea, ômenii trebuie să esă din odaia respectivă, căci curenții pricinuesc mai curënd cea bôlă crâncenă a încheiăturilor, care se numesce *rheumă*.

Curenții dintr'o locuință sunt mai puternici erna, decât vara; asta din cauză, că erna diferența temperaturii aerului din casă e mai mare prin urmare căldura din sobe va pricinui o tragere mai puternică decât vara, când temperatura e moderată.

Cu ventilarea curățim praful fumul și gazurile stricătoșe, între cari nu arare-ori se află mai multe microorganisme de bôle, precum: microbii tuberculosei, ai tusei măgăresci, ai șopârlariței ai scarlatinei pojarului, bubatului și ai altor bôle primejdiôse.

Vara, fiind timpul frumos și aerul cald, ferestrele se pot lăsa deschise peste totă ziua încă și nôptea, decât în odaia de durmit se culcă mai multe persoane de cum s'ar cuveni.

In timp de erna, aerisarea de nôptea o suplinesce tragerea puternică a sobelor cu gura largă, ce se dezvoltă prin încălditul de peste și.

Dacă în odăia s'ar afla vru'un bolnav și din asta cauză n'am puté aerisa cum se cade, să ne folosim de stropirea pardoselei cu soluțiune de carbol de 5%.

Țrna odăile se ventilază pe rënd, când într'una, când în cealaltă; membrii familiei însè, cât ține ventilațiunea, au să se mute în altă odăia.

Nici în odaia de durmit și nici în cea de locuit să nu suferim a se spăla sêu usca hainele, obiele, sêu alte obiecte spălate sêu umede, pentru-că aburii apătoși din ele se răs-pândesc prin aerul odăilor, se aședă pe pârți și în formă de jilăvelă vătămă organele de respirație și conturbă funcțiunea regulată a pielii. Sè nu se țină în odăi purcei, miei, oi, viței ori alte animale. Gazurile, escrementele și urinul ce slobod aceste animale, împușec aerul și atacă în mod simțitor sănătatea ômenilor. Sătenii noștri români comit cel mai mare păcat în contra sănătății lor proprii, că nu se lapadă odată de acest obicei rēu.

Bran, 1897.

S. Stoica,
medic.

Literatură.

Următoarele cărți noué esite în curënd de sub tipar se pot procura dela Administrațiunea fôiei nôstre:

„Răspuns la Cartea nêgră“, de *Azentie Severu*. 364 pag. 8°. Prețul 65 cr. (Trimis prin postă 70 cr.)

Manual de agricultură rațională (Agrologie) de *Dr. G. Maior*. Cea mai bună și mai bogată carte economică apărută la noi până acum. 524 pag. format mare cu 217 fig. Prețul 2 fl. 50 cr. (Trimis prin postă recomandat 2 fl. 75 cr.)

Lilice dela Pind, poezii macedonene originale și daco-române de *Petru Vulcan*. Un volum elegant, cu învêitôre ilustrată și tipărit pe hârtia de lux. Prețul 1 fl. (trimis francat.)

In Vîltôre, novele și impresii, de cunoscutul scriitor *A. Vlahușă*. Prețul 65 cr. (trimis francat.)

Dicționar universal al limbii române de *L. Șineanu*, Prețul 3 fl. 75 cr. (Trimis recomandat prin postă 4 fl.)

Esercițiile gimnastice în șcôlele elementare române de *Iosif Aron*. Prețul 15 cr. (plus 2 cr. porto.)

Săpătorul de bani, comediă în trei acte localisată de *Antoniu Popp*. Prețul 12 cr. (2 porto.)

Cartea Săteanului, novele populare de *Em. Pârăanu*. Prețul 52 cr. (trimis francat.)

Curs complet de corespondența comercială este titlul unei noué cărți, ce a apărut tocmai acum de sub tipar și al căreia autor este d-l *L. C. Panțu*, profesor la șcôlele comerciale din Brașov. Cartea este întocmită pentru șcôlele de comerț și pentru particulari, dându-se în ea toate instrucțiunile necesare în corespondența comercială. Prețul 1 fl. 60 cr. seu 4 lei. Se pôte procura și dela librăria Ciurcu din Brașov.

Têrgul de rimători din Stelnbruch.

Starea rimătorilor a fost la 19 Iulie de 32214 capete, la 20 Iulie au intrat 606 capete și au esit 350 capete rămânând la 21 Iulie un număr de 32499 capete.

Se notéză marfa: ungușcă veché grea dela — cr. până la — cr. marfa ungușcă tineră grea dela 51.— cr., până la 52.½ cr., de mijloc dela — cr. până la — cr. ușôră dela 49.— cr. până la 51.— cr.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Iulie 1897 st. v. s'a deschis nou abonament la care invitam pe toti amicii si sprijinitorii foiei noastre.

Table with 2 columns: Price type (pe un an, pe șese luni, pe trei luni) and Price (12 fl., 6 fl., 3 fl.)

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Table with 2 columns: Price type (pe un an, pe șese luni) and Price (2 fl., 1 fl., 8 franci, 4 franci)

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Căendarul săptămânei IULIE. are 31 zile. CUPTOR

Calendar table with columns: Day, Calendar (Julian), Calendar (Gregorian)

Bursa de București din 21 Iulie n. 1897.

Table with 4 columns: Valori, De-banda, Scad. cup., Cu banii gata

SCOMPTURİ:

Table with 4 columns: Location (Banca naț., Avansuri pe efecte, Casa de Depuneri, Londra, Viena), Rate (5%, 6%, 2%, 4%), Location (Paris, Petersburg, Berlin, Belgia, Elveția), Rate (2%, 4 1/2%, 3%, 3%, 3 1/2%)

Cursul losurilor private din 21 Iulie 1897

Table with 3 columns: Location (Basilia, Credit, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunăre, Innsbruck, Krakau, Laibach, Buda, Palfy, Crucea roșie austr., etc.), Cump. (6.70, 200, 62, 147, 27.75, 27.50, 22.25, 62., 61.25, 19.70, 10.25, 25.25, 26.50, 72.50, 25.25, 70., 43., 149., 68., 59.), Vinde. (7.20, 201., 64., 150., 28.75, 28.50, 23.25, 63.50, 62.25, 20.30, 11.25, 26.25, 27.50, 73.50, 26.25, 72., 45., 153., 72., 61., --)

Cursul la bursa din Viena. Din 23 Iulie 1897.

Table with 2 columns: Item (Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%, etc.) and Price (122.60, 100.20, 122.60, 101.10, 121.50, 97.85, 97.75, 153.25, 141.50, 102.10, 102.20, 123.35, 147.52, 950., 395.50, 370.50, 9.52, 58.70, 119.50, 47.60, 101.25, 45.50)

Prețurile cerealelor din piața Brașov. Din 23 Iulie st. n. 1897.

Table with 3 columns: Măsura și greutatea, Calitatea, Valuta austr. (fl., cr.)

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 21 Iulie n. 1897.

Table with 4 columns: Săminte, Calitatea per hect., Prețul per 100 ohlogr. (dela, până)

Cursul

Table with 3 columns: Productediv., Soiu, Cursul (dela, până)

Cursul pieței Brașov. Din 24 Iulie 1897.

Table with 2 columns: Item (Banonote rom. Cump., Argint român. Cump.) and Price (9.46 Vënd. 9.48, 9.43 Vënd. 9.45)

Table with 2 columns: Item (Napoleon-d'orf. C mp., Galbeul Cump., Ruble Rusesci Cump., etc.) and Price (9.49 Vënd. 9.52, 5.55 Vënd. 5.60, 126. -- Vënd. --, 58.50 Vënd. --, 10.60 Vënd. --, 100.75 Vënd. 101.75)

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Ape minerale din 1897

au sosit prospete și se capeta în toate farmaciile din Brașov, cu prețuri ieftine.

Advertisement for Stofe veritabile din Brünn, featuring a list of fabrics and prices, and a coupon for a 3.10 meter long garment.

AVIS. Un tiner român, absolut de școla agronomică din Clușiu-Mănăstur, eventual Mediaș, află aplicațiune la dominiul unui domn român din Ungaria. Cei ce doresc a ocupa acest post, să se adreseze la subscrisul, de unde vor primi informațiunile necesare, Blașiu, în 21 Iulie, 1897. VASILIU OLTEAN, avocat.

Advertisement for Restaurantul „Schützenhaus“ in Turda, featuring a list of dishes and prices, and a coupon for a 3.10 meter long garment.

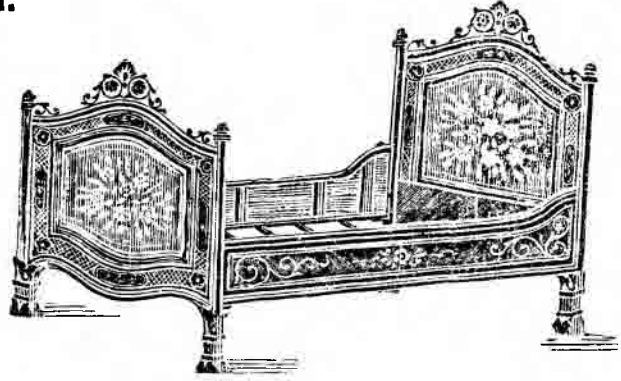
Advertisement for FRANZ HAUPTVOGEL, successor of A. Kropatsch, featuring a list of fabrics and prices, and a coupon for a 3.10 meter long garment.

Advertisement for GEORGE KUNKEL, featuring a list of fabrics and prices, and a coupon for a 3.10 meter long garment.

Fabrică de mașini, mobile de fer și lacatușărie.

R. BERNHARDT & CIE

Recomandă depositul lor bine asortat de mobile de fer, mobile pentru grădini și căruțe de copii.

Asortiment mare, executat solid și frumos și cu prețuri ieftine.

Instalațiuni de apă se execută solid și iute, asemenea și ori și ce lucrări ce cad în resortul de mașini, la clădiri lucrările de măsar, lăcătuș și vâpsitor, cu garanție pe termen îndelungat.

DEPOSIT: Strada Neagră Nr. 33.
FABRICA: Calea fabricii Nr. 6.

Lacatușărie pentru zidiri și mașini.

Instalații de gaz și conduct de apă.

Hala de mărfuri din Brașov. Societate cu garanță limitată.

Recomandă depositul **Mobile bogat asortat** și anume:
garnituri de salon, garnituri pentru odăi de mâncare și dormit, sifoniere, mese, divanuri, mobile de lemn încovoiat etc.
Mașini de fier, mare asortiment, lucrate foarte solid.
Covoare, desenuri frumoase și trainice.
Obiecte de strugărie, Etagere, Palturi pentru note, jurnale, carnișe etc.
Ploști, pipe de buți, dopuri, perii și funărie.
Executare solidă cu prețuri moderate.
Localul de vânzare se află în podul bătușilor etagiul I.
1324.

BĂILE HERCULANE (Mehadia). (Herkulesfürdő, Ungaria).

Stațiune de cale ferată. — Poșta și telegraf.

Renumite terme sulfuröse și sărate,
cu temperatură terestră de 55° C.

Inceputul sezonului la 1 Maiu.

Loc de cură climatică. — Gimnastică suedeză și masaj. — Băi electrice. — Hidroterapie. — Rendezvous internațional. — Situațiune admirabilă în valea romantică a Cernei. — Promenade și locuri de excursiune. — Climă favorabilă. — Situațiune scutită de vânt. — Aer ozonic și liber de praf. — Palaturi de băi, Hoteluri splendide. — Salon de cură. — Luminatiune electrică. — Musică proprie. — Orfeu, (Teatru Variété).

Medici români.

Consultațiuni în toate limbile europene.

Funcțiune cu trenul Express și Orient Express; dela Orșova cu navele dunărene.
Bilete cu prețuri reduse. Frecuența în anul 1896: peste 10,000.

ADOLF RESCH

Giuvaergiu

Brașov, Strada Porții Nr. 7.

Prețurile obiectelor de argint China I-a calitate:

1 servis pentru unt	fl. 2 — cr.
1 zaharniță	" 2 50 "
1 pomieră	" 2 50 "
1 oțetariu	" 3 50 "
1 zarf cu pahar pentru ciaiă	" 2 25 "
1 solniță pentru zahar	" 1 25 "
1 solniță dublă pentru sare cu figură	" 1 25 "
2 brășete pentru serviete	" 2 50 "
1 oglindă pentru toaletă	" 6 — "
1 etajeră de 6 cuțițe pentru pome.	" 3 75 "
1 serves pentru scobitóri	" 1 50 "
1 servis pentru liqueur	" 6 50 "
6 scăunele pentru cuțițe	" 2 25 "
1 țitor pentru bijuterie.	" 2 — "

Cu distincă stimă:

Adolf Resch,
Giuvaergiu, Strada porții 7.

1279,2-2.

Două uși de fer pentru prăvăli sunt de vânzare cu preț moderat.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratōre** etc.

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în Sibiu, Sighișora și în Alba-Julia: la D-l I. B. Misselbacher sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula, în Orestie: la Németh János.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului
„MATILDA.“

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

1025,88-100

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker

legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce esistă de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectuesc toate lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școală legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. executând cât se poate de bine și de esact.

Având lucrători de toate speciile escelent pregătiți, acesta legătoria de cărți poate se execute iute și foarte ieftin tot ce se poate cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în toate esecutiunile posibile.

Despărțământ deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

6-10

Strada porții Nr. 22

Cele mai bune, mai solide și mai ieftine

Cele mai bune, mai solide și mai ieftine